

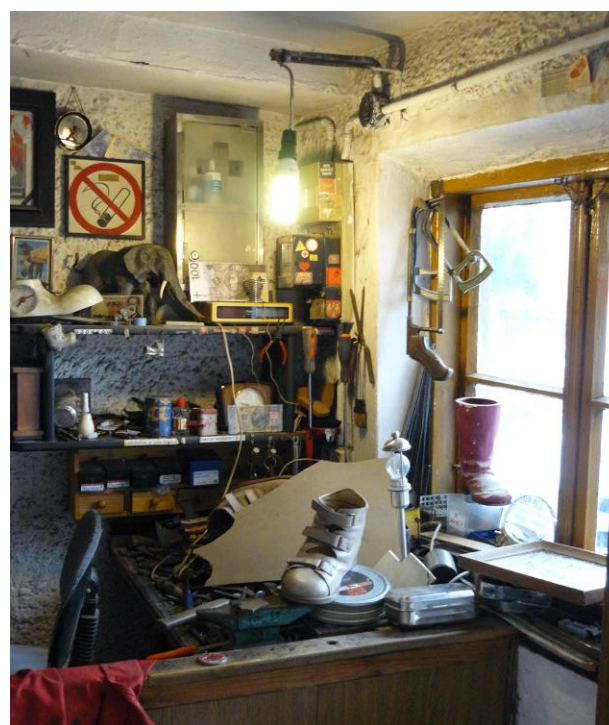
Śp. Stanisław Zbonikowski z wnuczką w zakładzie szewskim. Ulica. Konstytucji 3 Maja 64

Warsztat Wiesławy i Tadeusza Rybczyńskich przy ulicy I. Starzyńskiego 15.

Warsztat Zygmunta Tatarowicza ulica gen. W. Sikorskiego 28 (3 klatka schodowa)

Opracował Szymon Bajor

Miejski Ośrodek Kultury w Ozorkowie
Dział IZBA HISTORII MIASTA OZORKOWA
ul. Wigury 14, 95-035 Ozorków, tel. 42 710 31 18/ 19 lub 42 710 32 10, www.mok.ozorkow.info.pl

Ozorków rzemiosłem szewskim stoi
Cech szewców w XIX - XX wieku

Pierwsze wzmianki o szewcach na terenie Ozorkowa znane są dzięki zapisom sporządzonym w 1807 r. przez właściciela osady wiejskiej Ignacego Starzyńskiego. Spisał on wówczas z przedstawicielami różnych zawodów umowę osadniczą, zawierającą wykaz rzemieślników, którzy osiedlili się na terenie wsi. Na podstawie sporządzonego przez właściciela sprawozdania z roku 1815, wiadomo że w Ozorkowie było wtedy już 17 szewców.

Funkcjonowanie Cechu Szewskiego, jak i innych cechów rzemieślniczych na terenie miasta zostało uregulowane zarządzeniem Namiestnika Królestwa Polskiego Księcia Józefa Zajączka 19/31 grudnia 1816 r.

Na czele Zgromadzenia Cechu Szewskiego stał starszy cechu oraz jego zastępca podstarszy. Wybór władz cechu był dokonywany na podstawie *kreskowania*. Wygrywał ten kandydat, który osiągał największą liczbę kreszek. Po wyborze starszy cechu przejmował skrzynię cechową wraz z pieczęcią cechu i całą dokumentacją.

Skrzynia Zgromadzenia Cechu Szewskiego z Ozorkowa z I poł. XIX wieku

Stemple pieczęci Zgromadzenia Cechu Szewskiego w Ozorkowie z lat 1820, 1870-1914, 1900-1929

W latach 1846-1918 do Zgromadzenia Cechu Szewskiego należeli szewcy różnych wyznań religijnych (katolicy, ewangelicy, prawosławni i wyznania mojżeszowego).

Edukacja

W pierwszej kolejności rodzice szukali opiekuna-mistrza dla przyszłego ucznia (terminatora), który to sporządzał umowę, następnie dokonywano stosownego wpisu do księgi uczniów Cechu Szewskiego. Edukacja trwała 3 lub 4 lata, choć majster mógł przedłużyć okres przyuczenia do zawodu z powodu niewystarczającego opanowania kunsztu szewskiego przez terminatora. Następnie uczeń zdawał egzamin na czeladnika. Po pewnym czasie czeladnik mógł zostać wyzwolony, lecz na podstawie prawa był on zobowiązany pracować dalej w wybranym przez siebie zakładzie szewskim. Oczywiście czeladnik miał prawo przystąpić do egzaminu na majstra. Czeladnik wykonywał parę butów, która była oceniana przez komisję egzaminacyjną. Po pozytywnie zdanym egzaminie był on wpisywany do Księgi Majstrów Cechu Szewskiego. Po otrzymaniu dyplomu mistrzowskiego mógł on założyć własny warsztat, poza tym wchodził w skład Zgromadzenia Cechu Szewskiego miasta Ozorkowa oraz miał prawo do przyuczania do zawodu. W latach 1846-1907 wpisano do księgi uczniów cechu szewskiego 430 terminatorów, do księgi majstrów cechu szewskiego z lat 1852-1929 zapisano 159 majstrów.

Stemple pieczęci Cechu Szewskiego z lat 1929-1939

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości cech został podporządkowany w 1929 r. Izbie Rzemieślniczej w Łodzi. Po 1945 r. Zgromadzenie Cechu Szewskiego zawiesiło swoją działalność,

Dyplom mistrzowski rzeźmiósła szewskiego Antoniego Witosławskiego, wystawiony przez Urząd Starszych Cechu Szewskiego w Ozorkowie 8 października 1922 r.

Pieczęć Cechu Szewskiego w Ozorkowie

zaś sami szewcy i inni rzemieślnicy z terenu miasta zostali skupieni w Powiatowym Związku Cechów Rzemieślniczych w Łęczycy. W połowie lat siedemdziesiątych, po reformie administracyjnej państwa, szewcy zaczęli podlegać pod Cech Rzemiosł Różnych w Zgierzu. Obecnie w Ozorkowie działają dwa warsztaty szewskie.